

Verloop participatie gebiedsontwikkeling en metrostation Sixhaven + brug over het Noordhollandsch Kanaal

Brug Noordhollandsch Kanaal

- **7 december 2017**: bewonersbijeenkomst brug: bekendmaking locatie noordzijde sluis;
- **december 2017**: versturen email naar aanwezigen bewonersbijeenkomst met vragen die tijdens en na de bijeenkomst zijn gesteld en de antwoorden daarop;
- **28 maart 2018**: brief vanuit gebiedsontwikkeling met korte stand van zaken over de brug;
- **5 april 2018**: bewonersbijeenkomst brug: bekendmaking 2 varianten aansluiting brug (op Buiksloterweg en via park) en consulteren omgeving hierover;
- **april 2018**: volgend op bijeenkomst, nasturen per email naar aanwezigen bewonersbijeenkomst (en andere bij de gemeente bekende geïnteresseerden in de omgeving): verslag van de avond (incl. vragen en antwoorden), presentatie van de gemeente die avond, de afweging tussen de 2 varianten voor alle mogelijk relevante aspecten (waaronder het oordeel van de bewoners);
- **28 juni 2018**: bewonersbijeenkomst brug: bekendmaking keuze aansluiting op de Buiksloterweg en niet op een door een nieuw fietspad door het park;
- **juni 2018**: volgend op bijeenkomst, nasturen per email naar aanwezigen bewonersbijeenkomst (en andere bij de gemeente bekende geïnteresseerden in de omgeving): verslag van de avond (incl. vragen en antwoorden) en presentatie van de gemeente die avond;
- **11 september 2018**: workshop met omgeving over aanpassing kruising Ranonkelkade-Buiksloterweg: opstellen ontwerp door bewoners met specialisten gemeente;
- **oktober 2018**: versturen verslag workshop per email naar betrokken bewoners, tevens verslag in de brievenbus gedaan bij bewoners Buiksloterweg en Ranonkelkade en huizen bij de sluis;
- **5 maart 2019**: bekendmaken ontwerp aanpassing kruising;
- **12 maart 2019**: inloopavond Zuidelijke Verbinding (in de uitnodigingsbrief voor deze bijeenkomst stond dat men ook met vragen en opmerkingen over de aanpassing van de kruising terecht kon);
- **20 juni 2019**: inloopavond metrostation Sixhaven en brug (m.b.t. het nieuwe bestemmingsplan en de vormgeving van de brug);
- **6 april 2020**: aankondiging werkzaamheden aanpassing kruising Ranonkelkade-Buiksloterweg (en opnieuw delen van de aanpassingen zelf) en kapvergunningen.

Gebiedsontwikkeling en metrostation Sixhaven

28 maart 2018: **brief naar omgeving**

Inhoud: 'De gemeente onderzoekt hoe ze het gebied Sixhaven en omgeving kan verbeteren en ontwikkelen. Daarnaast zijn we bezig met voorbereidingen voor een fiets- en voetgangersbrug over het Noordhollandsch Kanaal. Op 9 januari en 22 februari zijn er bewonersavonden geweest over deze onderwerpen. Met deze brief informeren we u over de stand van zaken, wat dit voor u betekent en hoe en wanneer u invloed kunt uitoefenen op de planvorming'.

Tussen maart en september 2018: **stakeholdergesprekken**

Projectmanager ^{5.1, 2, e} 5.1, 2, e heeft in het gezelschap van afwisselend ^{5.1, 2, b}5.1, 2, e ^{5.1, 2, e} 5.1, 2, e en ^{5.1, 2, e} 2, e in deze periode alle belangrijke stakeholders gesproken om kennis te maken en hun visie op het gebied te horen. Bijvoorbeeld: bewoners woonschepen, stichting Tolhuistuin, woningcorporatie Eigen Haard, bewoners IJplein, platform Voortuin van Noord, de watersportvereniging etc.

25 september 2018: **startbijeenkomst**

Inhoud zoals omschreven in de uitnodigingsbrief: 'De bijeenkomst gaat over hoe de gemeente samen met u wil werken aan plannen voor de ontwikkeling van het gebied rondom de Sixhaven. Op 25 september schetst ^{5.1, 2, e} 5.1, 2, e ^{5.1, 2, e} 5.1, 2, e hoe de gemeente verder wil met dit plan en hoe de besluitvorming eruit ziet voor de deelgebieden Tolhuistuin, Willemsluizen en IJplein-West en voor het metrostation Sixhaven. Graag horen wij uw mening. Wij lichten toe op welke momenten en waarover u mee kunt praten en hoe wij verder gaan met uw inbreng. Wij horen ook graag wat u goede kwaliteiten vindt van het gebied, waar u zich zorgen over maakt en welke ideeën u heeft. U kunt langs verschillende themaborden lopen om met ons in gesprek te gaan'.

Hoe ging het?: *Positieve bijeenkomst, met ruim 150 mensen. Ruimte bij Dansmakers was goed, catering en techniek ook. Idem voor gesprekleider - ^{5.1, 2, e} 5.1, 2, e - en notulist ^{5.1, 2, e} 5.1, 2, e De aanwezigen gingen in gesprek bij 7 themapanelen en lieten op post-its zorgen (roze), ideeën (geel) en kwaliteiten/wensen (groen) van het gebied achter. Op onze projectwebsite hebben we een verslag van de avond gepubliceerd.*

*Leerpunt: fotograaf gebruikte stickers waarmee mensen konden aangeven dat ze niet op de foto wilden. We hebben dat niet goed met elkaar gecommuniceerd waardoor we op de voorkant van het verslag een foto gebruikten met mensen erop die niet op de foto wilden.

*Ontwikkelpunt: van tevoren bedenken én communiceren hoe je zo'n bijeenkomst terugkoppelt. Publiceren van lange teksten en pdf's op een projectwebsite is tegenwoordig niet meer zo gemakkelijk.

februari 2019: **ontwerpateliers**

Inhoud: Op 4,6 en 14 februari organiseerden we ontwerpateliers per deelgebied. Zie verderop het online nieuwsbericht met de terugblik.

Hoe ging het?: *Op zich verliepen de ateliers constructief en prettig. Aanwezig waren vooral de mensen met de grootste persoonlijke belangen. Op veel avonden was dezelfde 'harde kern' aanwezig. Het bleek dat zij in het ontwerpproces moeillijk los konden komen van dat persoonlijke belang. De*

omgevingsdocumentaire IJplein (<https://www.youtube.com/watch?v=rH04TAv8BQ&feature=youtu.be>) was leuk en informatief, maar de vraag is wat de waarde ervan is geweest in dat specifieke ontwerpatelier. Praktische tips:

- Maak niet te grote groepen. 6 á 8 mensen per groep werkt het best.
- Zorg voor een tekenaar en voorzitter aan elke tafel.
- Als er een inleiding is, maak die niet te lang. Zet mensen snel aan het werk.

12 maart 2019: **informatiemarkt** zuidelijke verbinding

Inhoud zoals omschreven in de uitnodiging: Op 12 maart willen wij u informeren over de brug- en tunnelvarianten die we onderzocht hebben. Ook horen wij graag wat u van deze varianten vindt, wat u aanspreekt of wat juist niet. De gemeente neemt dit mee bij de afwegingen over het besluit en de verdere uitwerking. Het college van burgemeesters en wethouders neemt dit voorkeursbesluit in mei 2019.

Hoe ging het?: Positieve bijeenkomst, met zo'n 70 aanwezigen. Ruimte bij restaurant Tolhuis was goed, catering en techniek ook. De aanwezigen gingen in gesprek bij zo'n tien panelen met varianten en lieten op post-its achter of ze een variant wel of niet goed vonden en waarom.

Deze opbrengst hebben we niet teruggekoppeld. De resultaten hebben we meegenomen in het onderzoek zuidelijke verbinding.

20 maart 2019: **online nieuwsbericht** Terugblik ontwerpateliers

Gepubliceerde tekst:

De ontwerpateliers over IJplein-West, Willemsluizengebied en Tolhuistuin waren op 4, 6 en 14 februari. De gemeente wil in de plannen de wensen van de omgeving zo goed mogelijk verwerken. We hebben de deelnemers aan de ateliers gevraagd niet alleen aan hun eigen belang te denken maar ook het belang van anderen in de buurt/de hele stad mee te laten wegen. Voor de ateliers hebben we mensen uitgenodigd die op de participatiebijeenkomst van 25 september 2018 hadden aangegeven dat ze actief betrokken willen zijn.

Inventarisatie, opgaven en mogelijkheden

Hoofdontwerper ^{5.1.2.e} 2, e schetste tijdens de ateliers de achtergronden per gebied en een breed scala aan mogelijkheden. De opties waren bewust extreem gekozen om de dilemma's te tonen waarvoor de gemeente in de ontwikkelscenario's oplossingen moet vinden. ^{5.1.2.e} benadrukte dat de voorbeelden slechts een nadere verkenning waren van de ontwikkelmogelijkheden in het gebied.

Tekeningen

Per avond hebben tussen de vier en zes groepen tekeningen gemaakt van de mogelijkheden die zij zagen. Ze hebben de resultaten aan de andere groepen gepresenteerd. De tekeningen en flipover-vellen blijven bewaard en vormen inspiratie voor de projectgroep.

Proces

De projectgroep maakt op basis van de inbreng in de ateliers verschillende ontwikkelscenario's die de gemeente in mei breed zal delen met bewoners, ondernemers en andere betrokkenen. Dit leidt tot projectnota's per deelgebied

met globale plannen voor de gebiedsontwikkeling. Hierop kunnen mensen in het najaar inspreken. Eind 2019 neemt het college van B en W een projectbesluit over de richting van de gebiedsontwikkeling. Daarna volgt een investeringsbesluit, waarna de uitvoering kan starten. Dit investeringsbesluit verwachten we eind 2020. De uitvoering begint circa 2022.

De deelnemers aan de ateliers hebben de verslagen van de avonden ontvangen. Bent u ook geïnteresseerd in de verslagen? Stuur dan een mail naar sixhaven@amsterdam.nl.

<https://www.amsterdam.nl/projecten/sixhaven/nieuws-sixhaven/tekeningen/>

23 april 2019: eerste klankbordgroep

Op verzoek van een aantal belanghebbenden uit de omgeving hebben we na een overleg met hen, een klankbordgroep uitgenodigd.

Inhoud: We hebben laten zien wat we zouden gaan presenteren op de grote bijeenkomst op 27 mei. Doel was om van de klankbordgroep te horen of het verhaal helder en begrijpelijk was en of er essentiële input uit de participatie ontbreekt.

Hoe ging het?: Uit de verschillende omgevingsgroepen waren vertegenwoordigers aanwezig. De deelnemers waren goed in staat om te reageren op de presentatie en kwamen met bruikbare suggesties. Het lukte hen ook om niet inhoudelijk vanuit hun eigen belang te reageren.

9 mei 2019: bijeenkomst Buurthaven

Inhoud zoals omschreven in de uitnodiging: Op 9 mei is er een bijeenkomst over de plannen voor Buurthaven. Dit terrein naast de Willem I sluis is tot eind 2020 beschikbaar voor activiteiten uit de buurt. Inmiddels zijn er zes initiatieven bekend. Op het terrein komt onder andere een hondenspeeltuin, een kinderwerkplaats, een moestuin en een horecapaviljoen. Nog voor de zomer is de feestelijke opening van Buurthaven en starten de eerste activiteiten. Ook nu en daarna kunnen Noorderlingen met plannen en ideeën aansluiten. Ga naar [Buurthaven](#) voor meer informatie.

We zijn erg benieuwd naar wat u van de plannen voor Buurthaven vindt. In het toekomstige paviljoen komt ook een algemene buurtruimte. In deze ruimte kunnen buurtbewoners activiteiten organiseren. De gemeente wil het terrein van Buurthaven zoveel mogelijk open houden, zodat iedereen ervan kan genieten. Naar verwachting komen er straks wel kniehoge houten hekjes rondom de hondenspeeltuin, de kinderwerkplaats en de moestuin.

Hoe ging het?: De deelnemers waren aanvankelijk niet in staat in gesprek te gaan over de praktische zaken van de tijdelijke invulling. Men communiceerde niet met het projectteam, met elkaar of met de initiatieven. Daar hadden we van tevoren rekening mee gehouden door verschillende tafels met verschillende onderwerpen te plaatsen, zodat niet alles plenair besproken hoefde te worden. Een groot deel van de aanwezigen wilde aanvankelijk niet dat de groep uiteengezet zou worden. Toen de plenaire discussie inderdaad onhoudbaar was, werd het bij iedereen duidelijk dat dit niet anders kon. Eenmaal aan de tafels waren meer constructieve gesprekken mogelijk.

Een bijeenkomst organiseren met als doel praktische afspraken te maken of een stap verder te zetten in een project, is erg moeilijk wanneer het draagvlak laag is

bij sommige deelnemers. Hier moeten we dus goed rekening mee houden. Dit hebben we gelukkig wel gedaan, waardoor we een explosieve konden ontladen.

27 mei 2019: **bijeenkomst** Sixhavengebied

Inhoud: U bent van harte welkom op een bijeenkomst om voorstellen voor het Sixhavengebied te bespreken. In september 2018 hebben mensen uit de buurt hun wensen en ideeën gedeeld bij de startbijeenkomst. Daarna heeft de gemeente veel contact gehad met actieve bewoners en ondernemers en voorstellen gemaakt. Wij horen nu weer graag uw mening.

Hoe ging het?:

Er waren ongeveer 150 mensen aanwezig. Na een plenaire presentatie en een vragenronde, kon iedereen doorpraten bij de themapanelen en met post-its reacties geven. 5.1, 2, e was wederom gespreksleider en 5.1, 2, e otulist. Dit liep allemaal prima; zie wel de leerpunten hieronder.

Buurtbewoner 5.1, 2, e heeft de bijeenkomst integraal gefilmd en op YouTube geplaatst: https://www.youtube.com/watch?v=s1qAETq39_w

Leerpunten:

- We hebben veel tijd genomen om tijdens de plenaire opening vragen te beantwoorden. Dat was goed, maar we hadden daardoor wel minder tijd bij de panelen.
- Het zaaltje met tribune in het Hyperion was niet voor iedereen goed toegankelijk.
- Fotografie: een van de aanwezigen maakte achteraf bezwaar tegen het feit dat hij op foto's te zien was. Dit kunnen we ondervangen door vooraf aan te kondigen dat er foto's gemaakt worden en dat mensen kunnen aangeven dat ze er niet op willen. We kunnen ook posters ophangen met deze mededeling.
- Verslaglegging: het is iedere keer wel weer een klus om alle reacties op post-its in een document vast te leggen dat vervolgens webtoegankelijk moet worden gemaakt om het op de projectwebsite te kunnen publiceren. Het opnemen van alle opmerkingen in een excel-overzicht is tijdrovend. Het is ook moeilijk om de lading van de boodschappen te dekken. Er zitten vaak meerdere dimensies aan uitspraken van bewoners. Zo kunnen sommige uitspraken gericht zijn op meerdere aspecten van het plan, of kunnen het algemeen-geldende uitspraken zijn, die op een specifieke plek geplakt zijn. Soms valt de boodschap ook niet te achterhalen. Het is dus nog heel erg zoeken naar een juiste verslaglegging van meningen/zorgen/uitspraken van bewoners. Het zou interessant zijn om naast het verzamelen van reacties, ook interactie te hebben over de achterliggende afwegingen en over de gevolgen van keuzes. Bijvoorbeeld via tools van Open Stad (zie hieronder). En door het inzetten van Mentimeter bijvoorbeeld kunnen de aanwezigen direct een overzicht krijgen van voorkeuren en ook zelf vragen aan elkaar voorleggen.
- Gebiedsmakelaar 5.1.2, b, e heeft een klein onderzoekje gedaan naar hoe we mensen nu het beste kunnen bereiken om ze te attenderen op een bijeenkomst als deze. Op verzoek van enkelen hebben we bijvoorbeeld een poster gemaakt en in de buurt opgehangen. 5.1, 2, b: 'Alle aanwezigen hadden in ieder geval de brief ontvangen, maar vonden de reminder via Facebook erg prettig. Posters helaas door niemand gespot. Het blijkt lastig de poster goed zichtbaar op te hangen. Winkels etc. willen wel, maar niet in het raam'.

19 juni 2019: **online nieuwsbrief Terugblik** bijeenkomst 27 mei

20 juni 2019: **inloopavond brug en metrostation**

Inhoud:

- Om de nieuwe brug mogelijk te maken, past de gemeente het geldende bestemmingsplan aan. Het nieuwe bestemmingsplan lag vanaf 13 juni voor zes weken ter inzage. Mensen konden op de avond vragen stellen.
- De gemeente heeft de vormgeving van de brug uitgewerkt evenals de aansluiting van de brug op de Buiksloterweg en op het fietspad naar de Sixhavenweg, Meeuwenlaan en Adelaarsweg. Hiervoor gebruiken we onder meer een beeldkwaliteitsplan. We lieten enkele beelden zien van de toekomstige brug.
- We gaven deze avond ook de laatste stand van zaken in de voorbereiding van het metrostation.
- We toonden het definitieve ontwerp om de kruising Ranonkelkade - Buiksloterweg aan te passen.
-

Waar/Wanneer: IJ-atelier, Buiksloterweg 7, donderdag 20 juni, vanaf 18:00 - 20:00 uur.

Hoe ging het?: De opkomst was relatief klein waardoor we mensen alle aandacht konden geven. We hadden heldere A0-panelen. Eén bezoeker heeft zich beklagd over het feit dat we foto's maakten.

Tweede helft 2019: **online peiling Sixhaven**

Inhoud:

Ons doel was ook om mensen niet alleen te vragen naar wat ze wilden, maar ook naar hun afwegingen en argumenten. Daarnaast wilden we ze mee laten denken over de gevolgen van keuzes en de afwegingen waar wij als projectorganisatie mee te maken hebben. Omdat in oktober bleek dat wethouder Van Doorninck meer tijd nodig had om met het college een goede afweging te maken over de toekomst van Sixhaven, hebben we de ontwikkeling van de online peiling voorlopig stopgezet.

Hoe ging het?:

Leerpunten:

- Open Stad is erg drukbezet en het was in eerste instantie heel lastig om met hen een planning en afspraken te maken.
- Voordat je een online peiling inzet, heb je 100% commitment nodig van je opdrachtgever over hoe hij/zij de uitkomsten gebruikt in de besluitvorming.
- Je moet scherpe keuzes maken t.a.v. het aantal onderwerpen dat je in de peiling mee kan nemen.
- Het is een (interessante, waardevolle) uitdaging om per onderwerp de opties en de onderliggende afwegingen en argumenten te vatten in korte, heldere, publicabele vragen. We merkten dat er vaak veel toelichting nodig is in tekst en beeld. En dat de keuzes die we maken in gebiedsontwikkeling niet altijd te herleiden zijn tot objectieve, verifieerbare afwegingen en argumenten.
- Het is erg zoeken welke vragen relevant zijn voor mensen die niet in het gebied wonen of werken, maar er bijvoorbeeld wel als bezoeker komen of

doorheen fietsen. Voor hen zijn andere vragen belangrijk dan voor omwonenden. De tool zou voor beide doelgroepen moeten functioneren, dat is wel een puzzel.

5 november 2019: online nieuwsbrief Bericht over opschorten gebiedsontwikkeling

NB: we zijn medio 2018 begonnen met het inzetten van de online nieuwsbrief en hadden in november 2019 291 abonnees.

Brainstorm over het proces in het algemeen:

- Het verloop tussen de verschillende momenten: Naar mijn idee logisch? Goeie timing? Waren er teveel, of te weinig participatiemomenten?
- Zijn bewoners tevreden, was/is er draagvlak?
- Veel nuttige informatie verkregen? Konden we meer krijgen of hebben we wat we wilden hebben? Meer voor na projectnota wellicht.
- Hebben we veel kunnen doen met de input? We hebben nu (louter) een verslag en een samenvatting. Maar wat hebben we er echt mee gedaan? Dit is natuurlijk gelinkt aan de projectnota, en misschien goed om te bespreken in de projectgroep.
- Gaandeweg meer betrokkenheid? Beter imago? Is het project beter ingespeeld op de (wensen van de) buurt?

Tip voor de toekomst:

- Als we verder gaan is het goed om op deelonderwerpen voorgesprekken te houden met stakeholders die nauw betrokken zijn bij zo'n deelonderwerp.